

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ขนาดฟาร์มและประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ กรณีศึกษาของอำเภอแม่ทา
 จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน นายเสถียร ศิริบุญเรือง

วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2527

บทคัดย่อ

ปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยคือ ความยากจนของ
 ครัวเรือนเกษตรกร รายได้ของเกษตรกรอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่อยู่ในเขต
 เกษตรน้ำฝน

วัตถุประสงค์หลักในการศึกษานี้ก็เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของฟาร์ม
 ในเขตเกษตรน้ำฝน เพื่อจะหาจุดทางการลดต้นทุนการผลิตข้าวเหนียว และขจัดปัญหารายได้ของ
 เกษตรกรต่ำ โดยการหาขนาดของฟาร์มที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้
 รายได้ของเกษตรกรเพิ่มสูงขึ้น

การศึกษานี้มุ่งที่จะทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่ม
 ของขนาดฟาร์มที่ทำการผลิตข้าวเหนียวสองกลุ่ม คือ ฟาร์มขนาดเล็กและฟาร์มขนาดใหญ่ ที่อยู่ใน
 เขตเกษตรน้ำฝน ภายใต้การจัดการฟาร์มสองแบบ คือแบบใช้แรงงานในครอบครัวมากและแบบ
 ใช้แรงงานจ้างมาก กลุ่มแรกจะประกอบกิจการฟาร์มโดยอาศัยแรงงานครอบครัวเป็นแรงงาน
 หลัก ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่ฟาร์มขนาดเล็ก และมีขนาดเนื้อที่เพาะปลูกเท่ากับ 5.3 ไร่ หรือน้อย
 กว่า ส่วนอีกกลุ่มจะประกอบกิจการฟาร์มโดยอาศัยแรงงานจ้างเป็นแรงงานหลัก ซึ่งส่วนใหญ่จะ
 ได้แก่ฟาร์มขนาดใหญ่และมีขนาดเนื้อที่เพาะปลูกมากกว่า 5.3 ไร่ขึ้นไป นอกจากนี้ยังทำการ
 ศึกษาผลตอบแทนต่อขนาดของการผลิตข้าวเหนียวและหาขนาดของฟาร์มที่ทำให้เกิดการประหยัด
 ในขนาดการผลิตข้าวเหนียว โดยอาศัยการสำรวจจากฟาร์มตัวอย่าง จำนวน 99 ฟาร์ม ที่ผลิต
 ข้าวเหนียวฤดูนาปี ในท้องที่อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ในปี พ.ศ. 2527

จากการนำเอา Cobb-Douglas profit function model ของ Lau และ Yotopoulos (1971, 1973) มาเป็นแบบในการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์พบว่า การผลิตข้าวเหนียวในฤดูนาปีของเกษตรกรในท้องที่อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน มีลักษณะผลตอบแทน ต่อขนาดคงที่ โดยที่ผลรวมความยืดหยุ่นของผลผลิตเมื่อเทียบกับปัจจัยการผลิตชนิดต่าง ๆ มีค่า เท่ากับ 1.000 ค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตเมื่อเทียบกับที่ดินมีค่ามากที่สุดคือ 0.647 รองลงมา ได้แก่ แรงงานจ้าง แรงงานครอบครัว และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่นอกเหนือแรงงานจ้าง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.193, 0.100 และ 0.035 ตามลำดับ ส่วนความยืดหยุ่นของผลผลิตเมื่อเทียบกับมูลค่าของทุนที่ไม่ใช่ที่ดินจะมีค่าต่ำสุด ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.025

สำหรับการเปรียบเทียบประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วยประสิทธิภาพทาง เทคนิคและประสิทธิภาพทางด้านราคาของขนาดฟาร์มทั้งสองกลุ่ม พบว่าฟาร์มขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกันกับฟาร์มขนาดเล็ก โดยฟาร์มทั้งสองขนาดต่างก็มีประสิทธิภาพทาง ราคาสัมพัทธ์และประสิทธิภาพทางราคาสมบูรณ์ของปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เท่าเทียมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฟาร์มทั้งสองขนาดต่างก็ผลิต ณ จุดที่ได้กำไรสูงสุด โดยที่มูลค่าผลผลิตเพิ่มหน่วยสุดท้าย ของการใช้ปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ทั้งปัจจัยการผลิตที่เป็นแรงงานจ้าง และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่นอกเหนือแรงงานจ้าง เท่ากับราคาปัจจัยการผลิตชนิดนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะทางนโยบายที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ได้จากผลการศึกษา กรณีศึกษา ของอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน คือ นโยบายที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน ทั้งในแง่การจัดสรรที่ดิน และการกำหนดขนาดของเนื้อที่ถือครองที่เหมาะสม จะต้องขึ้นอยู่กับพิจารณาทางด้านอื่น ๆ เช่น ทางด้านสังคม และการเมืองเป็นสำคัญ โดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดเกี่ยวกับขนาดการผลิต ที่มีการประหยัดที่สุดแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นนั้นพบว่า ผล ต่อขนาดการผลิตมีค่าคงที่ จะให้ต้นทุนเฉลี่ยในระยะยาวมีค่าคงที่ด้วย ดังนั้นไม่ว่าจะผลิต ณ ปริมาณเท่าใดก็ตามจะให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วยเท่ากันหมด นั่นคือ ไม่มีการประหยัดอันเนื่อง มาจากขนาดการเพาะปลูกที่ใหญ่ขึ้น ภายใต้ฟังก์ชันการผลิตที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

Thesis Title Farm Size and Economic Efficiency
: A Case Study in Amphoe Maetha Changwat Lumphun
Name Mr. Stiean Sriboonruang
Thesis For Master of Economics
Chiang Mai University

Abstract

One of the major economic development problems of Thailand is poverty among farm families. Income of the farmers is generally very low, especially in rainfed areas.

The objective of this study is to analyze the economic efficiency of farms in rainfed areas with the aim of finding a way to decrease the cost of glutinous rice production to help solve the problem of low income of the rural population. This is to be done by determining the optimum farm size for maximum efficiency so as to increase farmers' income.

This study attempts to compare the economic efficiency of two groups of glutinous rice farms (small and large) in rainfed areas under two types of farm management (family labor intensive and hired labor intensive). The first group comprised farms which used family labor and cultivated land equal to or less than 5.3 rai. The second group of farms used hired labor and cultivated more than 5.3 rai of land. In addition, the returns to scale of glutinous rice production were also studied to find the optimum farm size of glutinous rice

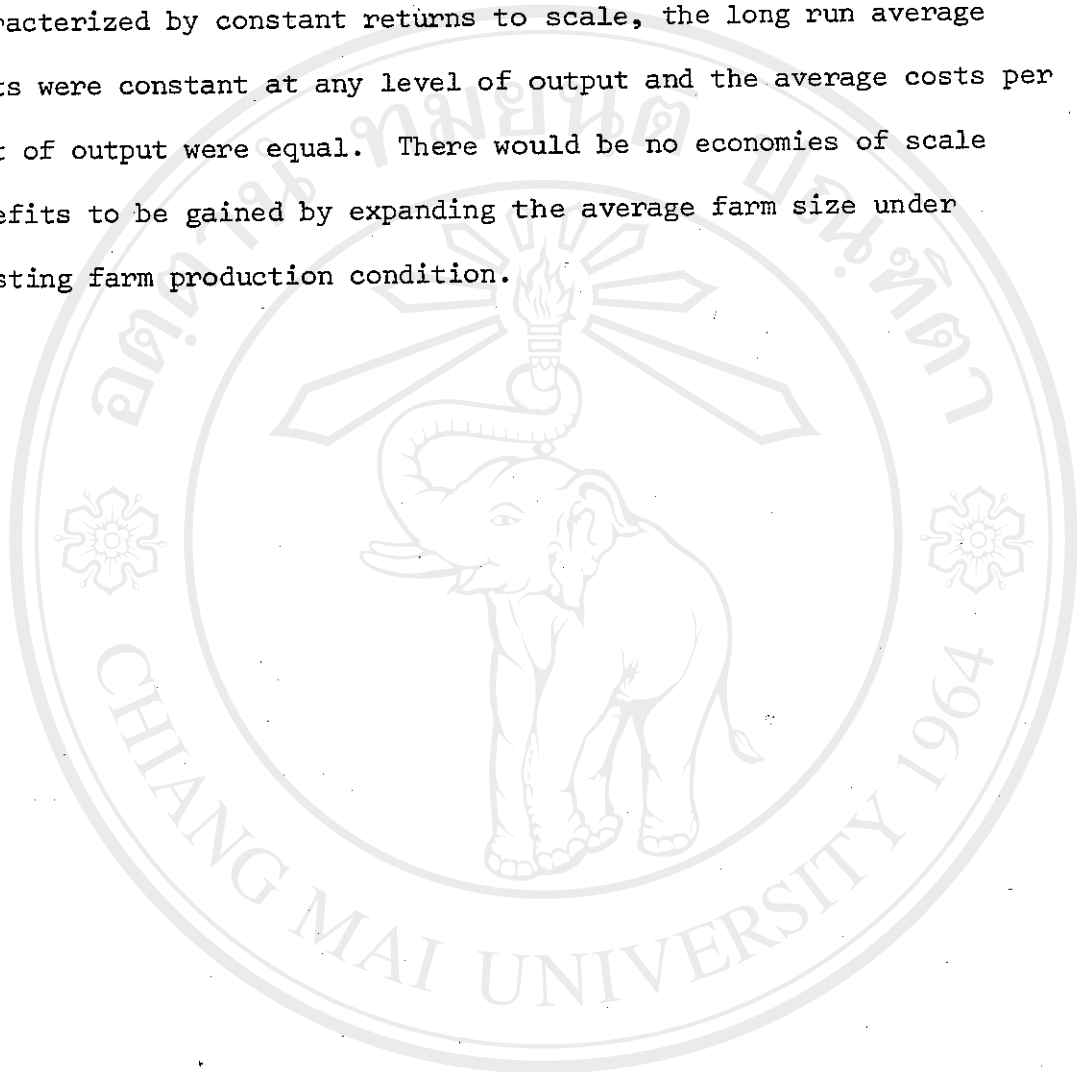
farm in Amphoe Maetha of Lumphun Province in 1984. The study surveyed 99 farmers who grew glutinous rice during the rainy season.

The Cobb-Douglas profit function model of Lau and Yotopoulos (1971, 1973) was used as a tool for the analysis. It was found that the production of glutinous rice was characterized by constant returns to scale. This is indicated by the sum of production elasticity with respect to inputs of production equal to 1.000. The elasticity of production with respect to land input had the greatest value, 0.647 and the elasticity of production with respect to hired labor, family labor and variable inputs other than hired labor were equal to 0.193, 0.100 and 0.035, respectively. The elasticity of production with respect to non-land capital had the lowest value, 0.025.

In the case of relative economic efficiency (a combination of technical efficiency and price efficiency) of both groups of farms it was found that a large farm is no more efficient than a small farm. There were no differences in the relative price efficiency and absolute price efficiency of the two classes of farms studied. This is indicated by the fact that both groups of farms maximized profits by equating the value of marginal product of variable inputs (hired labor and variable inputs other than hired labor) to their opportunity prices.

One important policy implications of these findings is that land reform in Amphoe Maetha (land redistribution and ceilings on ownership of land) must be based primarily on other considerations

such as social and political considerations rather than on grounds of efficiency of production. Because glutinous rice production was characterized by constant returns to scale, the long run average costs were constant at any level of output and the average costs per unit of output were equal. There would be no economies of scale benefits to be gained by expanding the average farm size under existing farm production condition.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาและเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ในอันดับแรกและที่สำคัญที่สุด ผู้เรียบเรียงขอกราบขอบคุณ อาจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศิริบุญเลิศ เป็นอย่างสูง ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดถึงเสียสละเวลาอันมีค่า และคอยให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอมา ในการให้คำแนะนำ การค้นคว้า เรียบเรียง ตรวจสอบและแก้ไขจนงานนี้สำเร็จลงด้วยดี ขอกราบขอบคุณ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ฤทธิ์ ศิริมาตย์ อาจารย์ ดร.สังคม สุวรรณรัตน์ อาจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศิริบุญเลิศ ที่ให้คำแนะนำและความช่วยเหลืออันมีค่าอื่น ๆ ตลอดถึงการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ขอกราบขอบคุณ ผศ.ดร.อารี วิบูลย์พงศ์ ที่ให้คำแนะนำที่มีค่า ซึ่งช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์นี้สัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณนายอำเภอมะเอนก เกษตรอำเภอมะเอนก ผู้ช่วยเกษตรอำเภอมะเอนก ตลอดจนเกษตรตำบลทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานสำรวจหาข้อมูล ขอขอบคุณภานัน ผู้ใหญ่บ้าน และเกษตรกรในท้องที่ที่สำรวจที่ได้ให้ข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอันมาก ขอขอบคุณ คุณธนาภ เกียรติ อุบโน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอยู่เสมอในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมสาพน และกรมอาชีวศึกษา ที่อนุมัติให้ผู้เรียบเรียงได้เข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แม่ลี และลูกกัญจน์ ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้เรียบเรียงในการฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ อยู่เสมอมา

ท้ายนี้ผู้เรียบเรียงขอขอบคุณบุคคลและหน่วยราชการที่กล่าวมาข้างต้น มา ณ. โอกาสนี้ด้วย ความดีของวิทยานิพนธ์นี้ขอมอบให้แก่คุณพ่อตา ศิริบุญเรือง ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว และคุณแม่ชั้นแก้ว ศิริบุญเรือง ผู้ซึ่งเป็นที่เคารพรักที่สุดของผู้เรียบเรียง ล้วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เรียบเรียงขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

เสถียร ศิริบุญเรือง

วิทยาลัยเกษตรกรรมสาพน

23 เมษายน 2528